

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci žalobce **Y. N.**, nar. X, státní příslušnost X, t.č. PoS Kostelec nad Orlicí, Rudé armády 1000, zast. JUDr. Ing. Jiřím Špeldou, advokátem AK se sídlem Hradec Králové, Šafaříkova 666/9 proti žalovanému **Ministerstvu vnitra České republiky se sídlem v Praze 7**, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 6. 2015, čj. OAM-82/ZA-ZA04-K07-2015, **t a k t o :**

I. Žaloba se z a m í t á .

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se domáhal včasnou žalobou zrušení rozhodnutí žalovaného správního orgánu ze dne 30. 6. 2015, kterým mu nebyla udělena mezinárodní ochrana podle §§ 12 – 14b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Uváděl, že žalovaný zcela zavrhl jeho potencionální ohrožení porušováním lidských práv, nebezpečí mučení, nelidského a ponižujícího zacházení, byť na Ukrajině je velmi závažná situace a tato dosahuje velkých rozměrů. Vztahy s Ruskem a vnitřní nepokoje nezaručují poklidný život v žádné oblasti Ukrajiny, v případě návratu se žalobce obává, že by musel čelit tamním poměrům, které nejsou v pořádku. Žalovaný nehodnotil správně ani jeho ohrožení pronásledováním, byl sledován neznámými muži, je si jist, že se tak dělo v souvislosti s děním na Majdanu, kterého se zúčastnil a při kterém spatřil vraždu muže policistou. Žalovaný sice tvrdil, že všechny

významné posty ve státní správě a bezpečnostních složkách byly nově obsazeny lidmi sympatizujícími s novým prezidentem a jeho politikou, avšak mnohé posty jsou stále obsazeny stejnými lidmi, což znamená pro žalobce potenciální nebezpečí a ohrožení. Pronásledování může pokračovat i nadále. Žalobce nesouhlasí ani se závěrem žalovaného v tom směru, že nucenou vojnu považuje za zákonnou povinnost občana, válka, vedená na Ukrajině, není legitimním konfliktem, žalobce se jí nechce účastnit, protože nemá víru v její opodstatnění. Žádá proto zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení.

V písemném vyjádření ze dne 30. 9. 2015 žalovaný popřel oprávněnost žalobních námitek, žalovaný z průběhu správního řízení neshledal naplnění důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v dané věci, odkazuje na argumentaci napadeného rozhodnutí, obsah správního spisu, zejména žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany a protokolu o provedeném pohovoru. Z průběhu řízení má správní orgán za objasněné, že tvrzeným důvodem žadatele o udělení mezinárodní ochrany je obava o život v případě jeho návratu do země původu, jelikož se aktivně účastnil na tzv. Euromajdanu v Kyjevě, kde byl svědkem střelby policie do demonstrujících, uvedl též, že se obával odvodu do armády. Žalovaný zdůrazňuje výjimečnost právního institutu mezinárodní ochrany, jeho smyslem je poskytnutí ochrany žadateli, nikoliv však před jakýmkoliv negativními jevy v zemi jeho původu, nýbrž toliko z důvodů, upravených zákonem o azylu, které však žalovaný v daném případě neshledal. K obavám nástupu do armády žalovaný trvá na svém závěru o tom, že branná povinnost je zcela legitimní občanskou povinností, v tomto směru odkazuje jak na Úmluvu o právním postavení uprchlíků z r. 1951, ale i Mezinárodní pakt o občanských a politických právech i Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod. I z těchto dokumentů plyne, že vyhýbání se nástupu na vojenskou službu či dezerce, byť by byla trestná, není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. O tom, že tyto obavy nejsou důvodným strachem podřaditelným pod ust. § 12 zákona o azylu hovoří rozhodnutí Nejvyššího správního soudu v Brně čj. 7 Azs 321/2004 z 22. 12. 2004 a žalovaný dále poukazuje na další rozhodnutí tohoto soudu, kdy pod čj. 6 Azs 113/2015 ze dne 4. 8. 2015 soud připomněl, že pokud žalobce ani nenamítá odmítání služby ve zbrani z důvodu svědomí nebo náboženského vyznání, je možné odkázat na dřívější rozhodnutí, např. ze dne 29. 3. 2004, kdy pod čj. 5 Azs 4/2004 bylo řešeno, že samotné odmítání odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu ještě nezakládá, a to ani tehdy, pokud by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti na bojových akcích ve válečném konfliktu, a zde např. i rozhodnutí ze dne 7. 8. 2012, čj. 2 Azs 17/2012. Branná povinnost je tak sama o sobě zcela legitimním požadavkem každého státu kladeným na jeho občany. Žalobce podmínky, za jejichž splnění by povolání k výkonu vojenské služby mohlo představovat pronásledování ve smyslu ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, nenaplnil, správní orgán se ani neztotožňuje s tvrzením žalobce, že na Ukrajině probíhá válečný konflikt ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Nejvyšší správní soud svým rozhodnutím ze dne 25. 3. 2015 čj. 3 Azs 259/2014 jasně zopakoval svůj dřívější názor, vyslovený v usnesení čj. 7 Azs 265/2014, že bezpečnostní situaci na Ukrajině nelze dříve, ani v současné době klasifikovat jako „totální konflikt“, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Jedná se o konflikt, izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá, pokud konflikt nemá charakter totálního konfliktu, musí žadatel prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např.

tím, že prokáže, 1. že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy ve smyslu čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice, 2. že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země, či za 3. že jsou u něj dány jiné faktory, ať již osobní, rodinné či jiné, které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on. Žalobce před opuštěním své vlasti bydlel v Ternopilské oblasti, která se nachází v západní části Ukrajiny a ve které dle dostupných informací žádné boje neprobíhají. K tvrzení žalobce o jeho sledování neznámými muži pro jeho účast na Majdanu, kde měl být svědkem zastřelení demonstranta policisty, setrvává žalovaný na svém původním stanovisku a plně odkazuje na odůvodnění rozhodnutí. Žalobce v zemi původu neměl žádné problémy se státními orgány, nikdy proti němu nebylo vedeno trestní stíhání. Žalobce si tuto souvislost dovodil, žalovaný však zdůrazňuje, že pro svoji účast na Majdanu nebyl nikdy předvolán na policii, během údajného sledování ho nikdo ani neoslovil, nebyl ani verbálně, ani fyzicky napaden. Po přestěhování na jinou adresu v Ternopilu již problémy neměl. Na policii se kvůli údajnému sledování neobrátil, což odůvodnil tím, že policii nevěří. Žalovaný však připomíná, že pronásledováním ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu je třeba rozumět pouze takové ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak, nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady v zemi původu žadatele nebo pokud taková země není schopna odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Žalobcem uváděný pocit, že byl sledován – hovoří o potenciálním ohrožení způsobeném sledováním – však z hlediska intenzity nelze považovat za jev státní mocí přímo vyvolaný, tajně podporovaný, státními orgány vědomě trpěný či státní mocí záměrně nedostatečně potlačovaný ve smyslu uvedeného ustanovení. Nadto by žalobce musel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany, což se v jeho případě nestalo, o ochranu se na žádné orgány neobrátil. Na Ukrajině přitom došlo k zásadní změně politických poměrů. V případě žalobce z jeho vyjádření nevyplynuly žádné skutečnosti, podle nichž by se v jeho případě jednalo o represi uskutečňovanou státem, ať již přímo, tak nepřímo, jím uváděné důvody nejsou právně relevantní pro udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný je přesvědčen, že se nedopustil žádné nezákonnosti, opatřil si dostatečné a řádné podklady, navrhuje proto zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

Při jednání soudu dne 16. 5. 2016 zástupce žalobce připomněl existenci válečného konfliktu na Ukrajině, ohrožujícího život a zdraví občanů, dále pak pronásledování žalobce neznámými lidmi, odvíjejícího se od jeho účasti na Majdanu a toho, že se stal svědkem vraždy muže policistou, konečně pak i neochotu žalobce stát se vojákem v uvedeném střetu, který považuje za zbytečný a kde existuje vážné ohrožení života a zdraví. V závěrečném návrhu pak zástupce žalobce zdůraznil, že své obavy žalobce odvíjí od situace svých kamarádů, kteří z důvodu nedostatečné výbavy vojáků zemřeli. Poukázal i na skutečnost, že žalobce byl svědkem trestného činu policisty, nemohl se tak účinně domáhat ochrany u státních orgánů Ukrajiny, jeho ohrožení je zcela patrné, je přesvědčen, že žalovaný nezjistil stav věci úplně a nevyvodil z jeho informací správné závěry. Navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí, vrácení věci k dalšímu řízení, náklady řízení spočívají v 1 úkonu právní služby a 1 režijním paušálu, zástupce žalobce je plátcem DPH. Pověřená pracovnice žalovaného naopak zdůraznila správnost napadeného rozhodnutí, jeho soulad se zákonem o azylu i správním řádem. Dosavadní judikaturu ohledně nástupu na vojenskou službu žalovaný respektuje, nedobrá bezpečnostní situace přetrvává ve

dvou východních oblastech Ukrajiny, odtud však žalobce nepochází, konflikt není hodnocen jako totální. Žalobce uváděl, že se státními orgány žádné problémy neměl, bez potíží mohl cestovat po zemi i do zahraničí. Při svém tvrzeném sledování nevyužil všech možností případné ochrany, podmínky mezinárodní ochrany nesplnil, je proto navrhováno zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Žalovaný náhradu nákladů řízení neúčtoval.

Ze správního spisu soud konstatoval, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice dne 28. 1. 2015, uvedl, že je státním občanem Ukrajiny, téže národnosti, svobodný, jeho rodiče a bratr žijí na Ukrajině. Žalobce žil do r. 2005 tamtéž, poté dva roky v Itálii, od r. 2007 do listopadu 2014 opět na Ukrajině a pak do 20. 1. 2015 v Belgii. Od té doby pobývá v ČR. Je katolického vyznání, nikdy nebyl politicky organizován. Má středoškolské vzdělání, zaměstnání vykonával různá, nejvíce na stavbách. Vlast opustil v listopadu 2014, chtěli ho vzít do války. Nejdříve byl na Majdanu, viděl, jak se tam policie chovala k demonstrantům, jak je bila. Někdo ho pronásledoval, neví, kdo to byl, sledovalo ho nějaké auto a stávalo u jejich domu. Musel se skrývat, neví, co po něm chtěli. Jedna firma mu vyřídila české vízum, koupil si zájezd a z Ternopolu jel do Polska, kde byl asi tři dny, pak odletěl do Belgie, chtěl pokračovat do Irska, do Dublinu, na letišti v Bruselu byl ale zadržen, už neměl platné vízum. V Belgii dostal čtyřletý zákaz pobytu, kdyby letěl domů, hned by ho zadrželi a šel by do války. Chtěl by tu normálně žít a pracovat, jako všichni ostatní. Obává se odvodu do války. V rámci pohovoru dne 28. 1. 2015 žalobce uvedl, že na Majdanu byl asi dva týdny, nocoval tam, když se vrátil domů do Ternopolu, začaly nepokoje, lidé se bouřili a rozháněla je policie. Až do voleb stával na blokpostu, kontrolovali auta, aby do města nevozily zbraně a výbušniny. Na Majdanu rozdával jídlo, sekal dřevo, když útočila milice, stál v obraně. Přidal se k lidem z Ternopolu. Studenti začali stávkovat poté, co Janukovyč prohlásil, že nepodepíše dohodu s Evropou, policie začala studenty rozhánět, viděl to v televizi. Primátor Ternopolu vyzval lidi, aby se postavili na odpor, velká spousta lidí jela do Kyjeva, prakticky každé dvě hodiny z města odjížděl autobus nebo vlak. Po dvou týdnech mu volali známí, že v jejich městě se sjíždějí z Berkutu, odjel domů. Ve městě byla vypálena budova policie, začaly nepořádky, byl chaos, z obecního úřadu obvolávali lidi, aby hlídali pořádek, proto se zapsal na obecní radě. Asi dva měsíce pak hlídal na blokpostu, po volbách již začala pracovat policie a tyto se rušily. Pak ale začali žalobce sledovat, potvrdil mu to známý policista, na různých místech narážel na neznámého člověka, proto byl u kamarádů. Myslí si, že to bylo proto, že na Majdanu viděl, jak zabili jednoho člověka, zastřelil ho policista, natáčeli to na kameru. Bylo to období chaosu, nebyla vláda, prezident, vyšetřování začalo až po volbách, hledali policisty, snajpery. Žalobce policii nevěří, jsou tam stále ti samí lidé. V Irsku žije sestřenice s rodinou, žalobce tam chtěl odjet, vzal si úvěr. Když byl v Belgii, volal s otcem, ten mu řekl, že ho dvakrát volali z vojenské správy, už ale zahynuli jeho tři kamarádi, každý měsíc odvádějí muže bojovat. Musel by si koupit helmu a neprůstřelnou vestu, neboť se nic nedostává, do takové války nechce. Dne 18. 6. 2015 byl žalobce seznámen s podklady, informace nepovažoval za nesprávné, uvedl, že jsou spolehlivé, nechtěl nic doplnit.

Soud přezkoumal napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s.ř.s.) a konstatoval, že namítaných pochybení v průběhu správního řízení a v napadeném rozhodnutí neshledal. Ve svém rozhodnutí soud vyšel ze skutkového a právního stavu výše

zjištěného (§ 77 odst. 2 s.ř.s).

Zákon o azylu upravuje v ust. § 12 důvody udělení azylu tak, že azyl se udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

- a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
- b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

V ust. § 13 zákona o azylu je upraven azyl za účelem sloučení rodiny, který lze udělit rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14 v případě hodném zvláštního zřetele, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12. Humanitární azyl upravuje ust. § 14, který lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany není zjištěn důvod pro její udělení podle § 12 zákona o azylu.

Zákon o azylu dále v ust. § 14 a) upravuje důvody udělení doplňkové ochrany, která se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2) a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Přitom za vážnou újmu se podle odst. 2 považuje

- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
- b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
- c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
- d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

V ust. § 14 b) cit. zákona je upravena doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, v odst. 1 je uvedeno, že rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Přitom dle odst. 2 se pro tyto účely rozumí rodinným příslušníkem

- a) manžel či partner osoby požívající doplňkové ochrany,
- b) svobodné dítě osoby požívající doplňkové ochrany, které je mladší 18 let,
- c) rodič osoby požívající doplňkové ochrany, která je mladší 18 let, nebo
- d) zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle § 2 odst. 11
- e) svobodný sourozenec osoby požívající doplňkové ochrany, který je mladší 18 let.

Jak zástupce žalobce připomněl v průběhu jednání soudu, žalobce jako důvody své žádosti o udělení mezinárodní ochrany uváděl jednak skutečnost, že byl pronásledován – sledován neznámým člověkem, soud však připomíná, že tohoto

žalobce neznal, nijak jej jinak nekontaktoval a závěr žalobce, že se tak zřejmě dělo proto, že byl na Majdanu svědkem zabití demonstranta policií, nemůže ze sdělených okolností soud hodnotit jinak, než že se jedná o ničím nepodloženou hypotézu. V uvedených souvislostech pak soud musel přitakat žalovanému, že uvedený důvod žádosti o udělení mezinárodní ochrany nemá a ani mít nemůže potřebnou intenzitu pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu, a to z důvodů, uvedených shora v citovaném vyjádření. Dalším žalobcem uváděným důvodem žádosti pak byla velmi nedobrá bezpečnostní situace v zemi původu a konečně jeho nesouhlas s případným povoláním k výkonu vojenské služby. V uvedených souvislostech však krajský soud připomíná mnohá rozhodnutí Nejvyššího správního soudu v Brně, která se v posledních obdobích takovými námitkami žadatelů o mezinárodní ochranu z Ukrajiny zabývala, např. rozhodnutí ze dne 4. 8. 2015 sp. zn. 6 Azs 113/2015. V rozhodnutí NSS poukázal i na svá dřívější rozhodnutí, např. 5 Azs 4/2004 z 29. 3. 2004, či 2 Azs 17/2012 ze 7. 8. 2012, v nichž obavy ze služby v armádě a její odmítání nehodnotil jako azylově relevantní ve smyslu ust. § 12 písm. b), ani ve smyslu hrozby vážné újmy dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, a to ani tehdy, pokud by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu. Žadatelův nesouhlas s případným odvodem tak krajský soud nehodnotil a ani nemohl hodnotit jinak, neboť, jak výše uvedeno, žalobce nevyjádřil žádný další konkrétnější důvod, tedy např. svoji víru a podobně. Nedobrou bezpečnostní situaci, na kterou žalobce poukazoval, pak též NSS hodnotil v uvedeném rozhodnutí, a soud je přesvědčen, že od té doby se situace na Ukrajině významněji pro jiné oblasti země nezměnila. Uvedl, že konflikt, který panuje ve dvou východních oblastech, nelze hodnotit jako totální, ale jedná se o izolovaný ozbrojený konflikt, který do dalších oblastí prakticky nezasahuje, není proto důvod hledět na něho jako na nebezpečí, které by mohlo mít azylově relevantní význam ve smyslu § 14a) zákona o azylu pro obyvatelstvo, pocházející a žijící na západním území země. Ani v tomto bodě tedy krajský soud nemohl na námitky žalobce reálně přistoupit tak, že by mohly vést ku zrušení napadeného rozhodnutí. Soud tak po přezkoumání věci a jejím projednání dospěl k závěru, že žaloba není důvodná a tuto v souladu s ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl. Nebyly shledány ani žádné vady řízení, soud tak nepřítakal ani námitce o nedostatečném zjištění stavu věci.

Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalobce nebyl ve věci úspěšný, žalovaný náhradu nákladů řízení nežádal a odměna soudem ustanoveného právního zástupce žalobce byla řešena samostatným usnesením.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 23. května 2016

JUDr. Jana Kábrtová v. r.
samosoudkyně